

פרשת מטות התשפ"ב

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק א - יח

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) נָקֶם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאֶסֱף אֶל־עַמִּיּוֹ: (ג) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם לֵאמֹר הִקְלָצוּ מֵאִתְּכֶם אַנְשִׁים לְצַבָּא וַיְהִיו עַל־מִדְיָן לְתֵת נִקְמַת־ה' בְּמִדְיָן: (ד) אֶלֶף לַמַּטֵּה אֶלֶף לַמַּטֵּה לְכָל־מַטֵּה יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלַחוּ מֵאֵלֶיךָ לַמַּטֵּה שְׁנַיִם־עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צַבָּא: (ו) וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֵּה לְצַבָּא אֹתָם וְאֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֱלֵעָזָר הַכֹּהֵן לְצַבָּא וְכָל־יְהוָה וְחֻצְצֹנֹת הַתְּרוּעָה בֵּינָם: (ז) וַיִּצְבְּאוּ עַל־מִדְיָן כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָל־זָכָר: (ח) וְאֶת־מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל־חֲלָלֵיהֶם אֶת־אֹנִי וְאֶת־רָקֵם וְאֶת־צֹר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רִבְעֵי חַמִּשֵּׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֶת בְּלַעַם בֶּן־בְּעֹר הָרְגוּ בְּתֹרֵב: (ט) וַיִּשָּׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נַפְשֵׁי מִדְיָן וְאֶת־טַפָּם וְאֵת כָּל־בְּהֵמָתָם וְאֶת־כָּל־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־כָּל־חֵילָם בְּזָזוּ:

2. בכור שור במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק ו

... לכך באו על המדינים ולא על המואבים, כי המואבים עדיין לא נתמלא סאתם ולא בא קיצם כאשר ניבא עליהם בלעם "אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב". ועוד שמושה עמד עם המדינים ויתרו נתחבר אליהם ולא נשאו להם פנים. ועוד כי מואב מדאגה עשו כי היו יריאים מפני שהיו חושבים ישראל כי ארצם ארץ רפאים ושמה יבאו עליהם.

3. רמב"ן במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק ו

וישלח אתם משה אלף למטה - לא שלח שם כל עם הצבא, ואף על פי שהיו המדינים עם רב והערים בצורות גדולות מאד. והטעם כי הנכשלים בבנות מואב היו רבים ואינם ראויים לנקמת ה', על כן בחרו אנשים צדיקים וידועים לשבטיהם. והנה משה לא צוה אותם מה יעשו, רק אמר להם לתת נקמת ה' במדין (פסוק ג) וחשב שלא ישאירו בהם שריד ופליט כנקמת עמלק או כנקמת שבעה עממים. וכאשר ראה שהשאירו הנשים והטף והבהמה, קצף על הנשים היודעות משכב זכר, כי ראוי לפקודי החיל להורגן תחלת כל דבר, גם לנקמה גם לדין התורה ואת הבהמה תהרוגו (ויקרא כ טו). וכיון שראה שהעם חפץ לשלול, מחל על הטף בנשים ועל השלל. ויתכן עוד שנאמר, כי משה נצטוה צרור את המדינים (לעיל כה יז) ונקום נקמת בני ישראל (לפנינו פסוק ב), ושלח שם מועטים להכות בערי הפרזי וכל עץ טוב להפיל וכל מעין מים לסתום וכל חלקה טובה להכאיב באבנים כמנהג השוללים, ולא צוה להם דבר רק להנקם כאשר תמצא ידם, והש"י אשר לו המלחמות נתן מדין ומלכיהם ועריהם בידם. ועל כן קצף על הנשים היודעות משכב זכר לא דבר אחר, וצוה בטף הזכרים לנקמה: והנה קצף על פקודי החיל, וחלק כבוד לפנחס כי השם נתן לו את בריתו שלום. ושנינו בספרי (מטות מג) אמר לו פנחס כשם שפקדתנו כן עשינו. ולא ידעתי מהו, שלא פקד אותם דבר בכתוב. ואלו פקד אותם ועשו היאך יכעוס, ואם פקד אותם חלילה שיעבור פנחס מצותו, כי שאול אבד מלכותו על זה (ש"א טו יא). אבל הענין כאשר אמרתי שפקדם לתת נקמת ה' במדין, ואמר פנחס נקמה גדולה עשינו בהם. ואפשר לפרש, שאמר לו כשם שפקדתנו מהר סיני בדין התורה כי (תצור) [תקרב] אל עיר וגו' (דברים כ י - יח) כך עשינו בהם, ומשה קצף על הנשים הגדולות בעבור הן הנה היו לבני ישראל (פסוק טז), והוסיף כל זכר בטף בעבור הנקמה:

4. דעת זקנים מבעלי התוספות במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק ו

וישלח אותם משה. הקדוש ברוך הוא אמר למשה נקום נקמת אתה בעצמך והוא משלח אחרים אלא על ידי שנתגדל במדין אמר אינו בדין שאבגוד בהם שהם עשו לי טובת הנאה כדאמרי אינשי בירא דשתית מינה מיא לא תשדי ביה עפרא. וי"א שאין זה מדין שנתגדל בו משה שזו בצד מואב ועד

עכשיו היא חרבה ולמה שלח פינחס דמי שהתחיל במצוה אומרים לו גמור והוא הכה המדינית לפיכך גמור מצותו:

5. במדבר (פרשת בלק) פרק כה פסוק א - ט

(א) וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל-בנות מואב: (ב) ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם וישמתחו לאלהיהן: (ג) ויצמד ישראל לבעל פעור ויטרף ה' בישראל: (ד) ויאמר ה' אל-משה קח את-כל-ראשי העם והקע אותם לה' נגד השמש וישב חרון אף-ה' מישראל: (ה) ויאמר משה אל-שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור: (ו) והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל-אחיו את-המדינית לעיני משה ולעיני כל-עדת בני-ישראל והמה בכים פתח אהל מועד: (ז) וירא פינחס בן-אלעזר בן-אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו: (ח) ויבא אחר איש-ישראל אל-הקבה וידקר את-שניהם את איש ישראל ואת-האשה אל-קבתה ותעצר המגפה מעל בני ישראל: (ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלה: פ

6. במדבר (פרשת פינחס) פרק כה פסוק יד - יח

(יד) ושם איש ישראל המכה אשר הכה את-המדינית זמרי בן-סלוא נשיא בית-אב לשמעוני: (טו) ושם האשה המכה המדינית כזבי בת-צור ראש אמות בית-אב במדגן הוא: פ
(טז) וינדבר ה' אל-משה לאמר: (יז) צרור את-המזינים והפיתם אותם: (יח) כי צררים הם לכם בנבליהם אשר נקלו לכם על-דבר-פעור ועל-דבר כזבי בת-נשיא מדגן אחתם המכה ביום-המגפה על-דבר-פעור:
7. במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק א - יח

(יג) ויצאו משה ואלעזר הכהן וכל-נשיאי העדה לקראתם אל-מחוז למחנה: (יד) ויקצף משה על פקודי הקהל שרי האלפים ושרי המאות הבאים מצבא המלחמה: (טו) ויאמר אליהם משה החייתם כל-נקבה: (טז) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר-מעל בה' על-דבר-פעור ותהי המגפה בעדת ה': (יז) ועמה הרגו כל-זכר בטף וכל-אשה ידעת איש למשכב זכר הרגו: (יח) וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם:

8. רש"י במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק טז

בדבר בלעם - אמר להם אפלו אתם מכניסים כל המונות [האמות] שבעולם אין אתם יכולים להם, שמה מרבים אתם מן המצרים שהיו שש מאות רכב בחור. בואו ואשיאכם עצה. אלהיהם של אלו שונא זמה הוא וכו', פדאיתא בחלק (סנהדרין קו א) ובספרי: הן הנה - מגיד שהיו מפירין אותן. זו היא שנכשל פלוני בה:

9. חזקוני במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק טז

בדבר בלעם למסר מעל שהרי מתוך דבריו של בלעם שאמר לא הביט און בניעקב למדו להחטיאם:

10. אברבנאל פרשת מטות 1437-1508

השאלה הא' באמרו נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים ולא אמר מאת המואביים והכתוב אומר ויחל העם לזנות אל בנות מואב ולמה נתיחסה למדין בלבד הנקמה הזאת לא למואב:... והוא אמרו והכיתם אותם שהוא הודעת העתיד להיות. אמנם עתה במקום הזה צוה ית' להלחם במדינים ולהכותם בפעל וז"ש נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים. ואתה תראה שהמלחמה הזאת פעם יקראה הכתוב נקמת בני ישראל ופעם יקראה נקמת ה'. והיה זה לפי שהמדינים שתיים רעות עשו עם בנותם לישראל האחת שהיו סבה שמתו מישראל כ"ד אלה איש. והשני שהסיחו אותם והביאום לעכו"ם בעבודת הפעור. והנה בבחינת המתים במגפה קראה הכתוב נקמת בני ישראל שנקמת העם היא ובבחינת העכו"ם שעבדו בעבורם קרא נקמת ה' כי עברו בריתו בסבתם. והנה אמר מאת המדינים ולא אמר מאת המואביים כי עם מה שביארתי ויזנו העם אל בנות מואב וכמה ראיות הבאתי לבאר שהרעה הזאת ממדין יצאה ולא ממואב ושבלק כאשר שמע שבלעם אמר כי שלום ואמת יהיה בימיו הלך לדרכו אך בלעם בשובו לארצו עבר בארץ מדין ושם יעץ את המדינים שלא יוכלו להסית את ישראל

ולהורידם מקדושתם ומאהבת השם אותם כי אם באמצעות הנשים שהנה תהיינה סבה למפלתם כי אלהי ישראל שונא זמה הוא והמדינים נתרצו בזה לעשותו ולכך נתעכב שם בלעם לסדר הדבר ולדעת מה יהיה בהם. ובעבור שבעל פעור היה בגבול מואב הפקירו המדיני' את בנותיהם לזנות שם עם ישראל ותתנכרנה כאלו היו מואביות שהיו באות אל המחנה למכור להם מזונות ושאר הדברים כי המואביים השלימו עם ישראל לא המדינים וחשבו ישראל בתחלה שהיו מואביות ושבתות לזבוח לבעל פעור כמנהגם ועל כן אמר ויחל העם לזנות אל בנות מואב כי היה דעתם שהן היו מואביות עם היותן באמת מדיניות. ואפשר לומר עוד בזה שהזנות בתחלה היה בבנות מואב בעצם ואמת כמו שאמר ויחל העם לזנות אל בנות מואב ושאו התעוררו בנות מדין לבא גם כן לזנות עם ישראל כדי להביאם לעכו"ם. כי בראותם שהם היו נמשכים אחר המואביות עצרו כח המדיניות לבא לפתותם ולהסיתם לעכו"ם. הנה אם כן עצת בלעם למדיניות היה והם הכשילו ישראל לעכו"ם והיו סבת מפלתם. ולכן היתה הנקמה על מדין כמו שאמר צרור את המדיני' והכיתם אותם כי צורר'י הם לכם בנכליהם. כי המדיניות היו אשר נכליות. ולכך נאמר כאן נקום נקמת בני ישראל מאת המדיני' כי מה שעשו המואביות היה זנות מתוקף היצר אבל המדיניות עשו מה שעשו להכשיל את ישראל לעכו"ם והותרה בזה השאלה הא'.

11. כלי יקר במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק ב 1540-1619

נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים. ומשה שינה ואמר לתת נקמת ה' במדין. ... וביאור הדבר שהמדינים שתים רעות עשו אחת לשמים כי החטיאו את ישראל בעבודה זרה ובזנות. ואחת לישראל כי הפילו בעצתם עשרים וארבעה אלף מישראל. ואמר הקדוש ברוך הוא למשה נקום נקמת בני ישראל כי מה שעשו לי שרי ומחול, כי אם רבו פשעי האדם מה יעשה לו יתברך ועיקר הנקמה על מה שעשו לישראל כי רבה רעתם. וכאשר שמע משה שאמר לו ה' אחר תאסף אל עמך, וכבר ידע משה רוב חיבת ישראל אל מנהיגיהם אמר בלבו אם אומר אל ישראל דברים כהווייתם כאשר נאמרו לי מפי הגבורה, מאחר שידעו ישראל שמיתתי תלויה בנקמה זו אם כן יאמר נא ישראל כשם שמחל הקדוש ברוך הוא על חלקו כך אנחנו נמחל להם על מה שעשו לנו ולא נבקש נקמה כל כך מהרה כי בידינו לאחר זמן הנקמה עד שתחפץ מאתנו. ומשה לפי שהיה שמח לעשות דבר ה' בלא איחור שינה ואמר לתת נקמת ה' במדין ויחשבו ישראל מאחר שהקב"ה מבקש הנקמה בעבור כבודו אם כן חלק גבוה מי יתיר לאחור ובזה יהיו מוכרחים לעשותה לאלתר. ועל הכרח זה נאמר וימסרו כי מאחר שאמר להם משה לתת נקמת ה' במדין על כן היו מוכרחים לעשות בלא איחור. ומכאן ראינו ברורה שעשה בשמחה ולא איחור שהרי היה בידו להמשיך זמן הנקמה אילו היה אומר להם דברי ה' יתברך כהווייתן:

... וַיִּשׂ אֲמָרִים בְּמִדְיָן, בְּשֵׁר שֶׁל מִדְיָן לְמַעַלָּה, פְּדָרָה שְׁנָאָמֶר (שמות יד י) וְהָיָה מִצְרַיִם נוֹסֵעַ שְׂדָרְשׁוּ (דְּבָרִים רַבָּה א כב) עַל שְׂרׁוֹ שֶׁל מִצְרַיִם, וְלִכְּדָה נֶאֱמָר לְתֵת נִקְמַת ה' פִּי לָהּ הַמִּלְחָמָה שְׁלִמְעָלָה וְלֹא לְאֲדָם:

12. אלשיך על במדבר (פרשת מטות) פרק לא פסוק ו 1507-1593

פסוק ו - ח. אומר לתת נקמת ה' במדין. מה זה היה, כי למעלה ייחס הנקמה אל ישראל באומר נקם נקמת בני ישראל, ופה מייחס אותה אליו יתברך באומר לתת נקמת ה' במדין...

(ב) אמנם הנה כתבנו למעלה, כי היו שני סוגי עונות, אחד על ידי בנות מואב ואחד על ידי בנות מדין. כי בנות מואב החטיאו את המון העם, אשר בשם עם יכונה, בזמה ובאלהיהן. אך בנות מדין לא שמו פניהן, רק להטעות גם את אשר בשם ישראל יכונה. ויתנכלו לבלתי הביא מאלהיהן רק את פעור. ויתעום כזביהם, באמור להם אל נבקש תכבדו מכובדים את הפסילים, רק לפעור עצמיכם ולהסיב את רגלכם להריק חוראכם ושיניכם על פניהם עד בלי די. ובדבר הזה גם אשר בשם ישראל יכנו טעו. באומרם מה לי עוד לעבודה זרה הזאת, כי אם מלא פניה קלון צואה בלי מקום. ועל זה בבנות מואב אמר ויחל העם לזנות אל בנות מואב ותקראנה לעם וישתחוו לאלהיהן (במדבר כה א), שהזכיר עם והזכיר

אלהיהן סתם. רק אחרי כן הוא אומר ויצמד ישראל לבעל פעור. כי הנקראים ישראל לא טעו רק בפעור. והוא על ידי מדין, כאומרו צרור את המדינים כו' כי צוררים הם לכם על דבר פעור (במדבר כ"ה ט'). וכן בפסוק שלפנינו, הן הנה היו לבני ישראל על דבר פעור (במדבר לא טז). כי לנקראים ישראל היה ענין המדינים על דבר פעור, כמפורש למעלה כל זה בארוכה. והוא יתברך לא קנא קנאה גדולה רק על החטיא את הכשרים. כי על כן כאשר ויצמד ישראל לבעל פעור, מיד ויחר אף ה' בישראל. ולהיות דבר זה ביחוד במדין, על כן מאז צוה צרור את המדינים כו'. וזה אומרו פה נקם נקמת בני ישראל, כלומר ולא נקמת הנקרא עם. ועל כן הוא מאת המדינים, ולא את מואב כמדובר. והוא ענין הן הנה היו לבני ישראל כמפורש בפסוק ההוא למעלה: ... ונבא אל הענין. והוא, כי שתי רעות אלו גמלונו המדינים. אחת, נוגעת אל הנפש, שהחטיאו את ישראל במה ששנא ה', היא זמה. וגם על הנוגע יותר אליו יתברך להעבידם עבודה זרה. ובזה נגעו בכבוד ה', שהעבירום על דתו יתברך, וטמאו את נפשות בני ישראל אשר הם חלק אלוה ממעל. שנית, גרמו מות גויותיהם באבדן עשרים וארבעה אלף שמתו במגפה. ולולי פנחס היה מכלה הוא יתברך את כלם. והנה אין ספק כי כל אחת משתי בחינות אלו, הלוחם על מדין מלחמת מצוה תקרא. כי גם על גורם מיתת ישראל מצר כביכול לאביהם שבשמים, כי בכל צרתם לו צר. ואומר (ירמיהו ח כג) מי יתן ראשי כו' ואבכה יומם ולילה על חללי בת עמי: ... נוסף על זה היה פתחון פה למדינים לומר, אם אחרי סילוקו היה נעשה הדבר, לאמר, אם היה משה קיים לא היה מתאכזר נגד המדינים. כאשר לא קנא על כזבי בת צור מחמת קורבה. והיה צד לזות שפתיים. ואם קטן הדבר, לגבי משה לאו מלתא זוטרתה היא, על כן אמר אלהים נקום וכו' אחר תאסף וכו', כמדובר: והנה אל נקמות ה', ראה והנה שתי נקמות הן הראויות להנקם מהמדינים. א. על דבר כבוד אלהים, שהתנכלו להעביר את ישראל על דתו יתברך באשר שנא, בזמה ועבודת אלילים. ולטמא נפשות בני ישראל אשר המה חלק אלוה ממעל. ב. נקמת מות עשרים וארבעה אלף המתים מישראל במגפה, בנכליהם אשר נכלו להם. ועל שתי הנקמות אמר נקום נקמת. ...

פסוק טז - (יד) על כן ויקצוף משה על פקודי החיל שעל פיהם נעשה כל דבר. (טו) ויאמר וכו' (טז) הן הנה היו לבני ישראל וכו' למסר מעל בה'. והוא מה שכתבנו למעלה, כי בנות מואב לא חשו להחטיא את שלומי אמוני ישראל, כי פסילי אלהיהן לא היו פעור. ועל כן לא טעו אחריהם כי אם הנקראים בשם עם, כאומרו ויחל העם לזנות אל בנות מואב ותקראן לעם לזבחי אלהיהן וכו'. אך בנות מדין התנכלו להביא את פעור, ויחטיאו את אשר בשם ישראל יכונה. כי נבזה בעיניהם נמאס דרך עבודתו, ועברו ונענשו. כמאמר הכתוב ויצמד ישראל לבעל פעור, ואז ויחר אף ה' בישראל וימותו ארבעה ועשרים אלף איש. ועל זה צוה הוא יתברך ואמר צרור את המדינים, כלומר כי אשמתם גדולה משל מואב, כי אלה עשו תחבולה ללכוד את הכשרים. וזהו בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור, כי התנכלות היה על דבר פעור כי נכריה עבודתו. וזה היה לכם עיקר ישראל ולא לנקראים בשם עם. וזה מאמר הכתוב הן הנה היו, כלומר ולא בנות מואב, היו לבני ישראל. כי בנות מואב החטיאו את העם, אך אלה היו לבני ישראל, במה שהיה על דבר פעור: והנה הסכלתם בעשות עיקר מגרמת מות בני ישראל, ולא מהנוגע אל כבוד השם יתברך שהסיבו למעול בו יתברך בעבודה זרה. שאילו עשיתם עיקר מבחינה זו, לא הקלתם בדבר להשאיר הנקבות כאשר כתבנו. אך לא טוב הדבר, כי אם מה שראוי לעשות עיקר בעצם וראשונה, הוא על דבר כבוד שמו יתברך. שהוא אשר כווננו למסר מעל בה', שמסרו לישראל מה שמעלו בו בה'. ואחרי כן אגב בחינה זו, הוא בחינת מה שותהי המגפה בעדת ה' שהוא הנוגע אל ישראל: עוד כוון באומרו ותהי המגפה בעדת ה', לומר, כי גם בחינה זו מהנוגע אל בני ישראל גם היא נוגעת אל כבוד ה'. כי הלא היו עדת ה', צדיקים, ויקר בעיני ה' המותה לחסידיו. ובכל צרתם לו צר. כלומר, כי גם אם לא השגיחו רק על בחינה זו, גם היא נוגעת אל כבודו יתברך

להחמיר בה לבלתי החיות כל נקבה. ובזה גם אפשר יהיה שיעור הכתוב היה לכם להביט אל בחינת מסירת מעל בה'. ואפילו יהיה שלא הבטתם רק על הנוגע לישראל, גם היא לא היה לכם לכוין על מות עדתכם, רק על מה שהיא נוגעת אל ה'. כי ותהי המגפה בעדת ה' כמדובר:

13. במדבר (פרשת בלק) פרק כג פסוק מא

(מא) ויהי כפקד ויפקד בלק את-בלעם ויעלהו במות בעל ויבא משם קצה העם: פרק כג פסוק א - ג (א) ויאמר בלעם אל-בלק בנה-לי בזה שבעה מזבחת והגן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים: (ב) ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל בלק ובלעם פר ואיל במזבח: (ג) ויאמר בלעם לבלק התניצב על-עלתה ואלכה אילי יקרה ה' לקראתי ודבר מה-יראני והגדתי לך ויגדך שפי:

14. במדבר (פרשת בלק) פרק כג פסוק ט - י

(ט) כי-מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן-עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב: (י) מי מנה עפר יעקב ומספר את-רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו:

15. במדבר (פרשת בלק) פרק כג פסוק כז - ל

(כז) ויאמר בלק אל-בלעם לכה-נא אקחם אלי-מקום אחר אולי יישל בעיני האלהים וקבתו לי משם: (כח) ויפקד בלק את-בלעם ראש הפעור הנשקף על-פני הים: (כט) ויאמר בלעם אל-בלק בנה-לי בזה שבעה מזבחת והגן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים: (ל) ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל במזבח:

16. במדבר (פרשת בלק) פרק כד

(ב) וישא בלעם את-עיניו וירא את-ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים... (ה) מה-טבו אהלך יעקב משכנתך ישראל: (ו) בנחלים נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע ה' כארזים עלי-מים: (ז) גול-מים מקדליו וזרעו במים וירם מאגג מלפו ותנשא מלכתו: (ח) אל מוציא ממצרים כתועפת ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ: (ט) פרע ששב כארי וכלביא מי יקימנו מברכיה ברוד וארריה ארור:

17. כתר יונתן במדבר (פרשת בלק) פרק כד פסוק ב

וישא בלעם את עיניו ויראה את ישראל חונים לשבטיהם בבתי מדרשותיהם ולא היו פתחיהם מכונים כנגד פתחי חבריהם ותשרה עליו רוח נבואה מן לפני יי:

18. רש"י במדבר (פרשת בלק) פרק כד פסוק ב

שוכן לשבטיו - ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינו מערבין, ראה שאין פתחיהם מפונין זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אהל חברו: ותהי עליו רוח אלהים - עלה בלבו שלא יקללם:

19. רבינו מיוחס במדבר (פרשת בלק) פרק כד פסוק ב

שוכן לשבטיו. ראה כל ישראל ביחד כדרך שהיו השבטי' חונים בדגלים, וכיון שהסכים לברכם שרתה עליו רוח הקודש והיה מתנבא כל אלו העתידו', אבל עד עכשיו דבר אחד היה נותן בפיו ולא היה יכול לומר יותר ממנו.

20. רבינו בחיי במדבר (פרשת בלק) פרק כד פסוק ב

ויבא את-ישראל שכן לשבטיו. ראה דגלים מסודרים, שאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה כדי שלא יהא היזק ראייה זה לזה, מיד אמר: "מה טובו אוהליך":

21. משנה מסכת סנהדרין פרק ז משנה ו

העובד עבודה זרה, אהד העובד, ואהד הזובח, ואהד המקטר, ואהד המנסף, ואהד המשתחנה, ו(אהד) המקבלו עליו לאלוה, והאומר לו אלי אמה. ... הפוער עצמו לבעל פעור, זו היא עבודתו. הזורק אבן למרקוליס, זו היא עבודתו: